
ՌԵԺԸ · 1868 — ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ ՎԵՏԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ · — ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ԲԱԺԻՆՔ ՀԱՅՈՅ ՄԵԾԱՅ

Մինչեւ ծընեալ ի լերինս այլախօսիկ արձագանգք,
 Մինչ ծիր ծովուն եւ ցամաք անմարդաձայնք եւ անծանք,
 եւ չեւ լարեալ սահմանաց զազինս երկրի միաբուն,
 Յարփիասկիզբն արեւելս աստուածակերտ կանգնէր տուն,
 ի սարահարթ բարձրակուռ քաջարոյս վայր գեղունակ
 Ծովասարաս ոռոգեալ աղբեր դնացիւք քառարձակ:
 Երանութեան արգասեօք սարեալ առ մարդ բարեշուք.
 Յորմէ օցտեալ պատրանօք՝ անկաւ արտաքս, ո՛հ, եղնկ.
 եւ ի Նայիդ՝ դէմ փակեալ բնակարանին յարեւելս՝
 Ըզմահացու կենցաղոյն լալեօք քրտամք կրկէր թելս:
 Երանի թէ նդ զեղջն իսկ ոչ զըջայր ճեան աննըւէր.
 Գուցէ զՀաստչին դրդեալ գուլթ՝ ըզհօրն յանցուածքս քաւէր.
 եւ վարսահուր սրովբէին ճեպեալ սուսեր ի պատեան՝
 Համարձակէր արդեօք մարդ դառնալ ի հեշտն իւր ոստան,
 եւ ոչ ոճիր առ ոճիր բարդեալ՝ զտարերըս դղըրդէր,
 Սանդարամետք գոռային եւ զայրանայր խորն եթեր.
 Հաստատութեանց պատառեալ տիրամանուածքն տուունք
 երկինք ու անդունդք ձուլէին անդրէն ի թոհըս զեռունք.

ի լուծական խաւարի ղուղեալ հանգոյն այսակիր
Ու առեալ չրջան քառասուն՝ ոչ ժամանէր տիւ յերկիր :
Մի միայն երգ տատանեալ իբր ի տաշեղ անտառի
ի ծագս ալեաց անբաւից տենչայր զհանգիստըն հեռի ,
Որ հաղ ընդ հաղ նստուցեալ ըզվրիժառուարն զալիս
Անդնդամուղ վերբերէր նաւհանգրուան ըզՄասիս .
Յեղեմունակն ի վայր նոյն նորոգէր նոյ զօթեւանն ,
Եւ քառառաջն յայլափոխ չրջան գայր գետն յերեւան .
Ոմն ընդ հիւսիս դարաժազ քարակրտուր խընդրէր ծով ,
Միւս՝ թափ ընդ թափ դաշտանայր արեւելից կարօտով ,
Եւ լրծակիցք ընդ հարաւ՝ Տիգրիս և Եփրատ բարձրաբուղիս՝
ի հեռաստան յունչ Հնդիկն ովկիանու խառնել ուղիս :

Աճէր դիճէր նորասերմըն մարդկութիւն չրջացիր .
Յարեթածինք յանդըգունք ժառանգէին զմէջըն ծիր .
Որդի յորդուոյ՝ նախ Գոմեր , ապ՝ Աւքանաղ եւ Թորգոմ՝
Հսկայակերպ ութեքումք զաւակօք ճոխ եւ ճոռոմ .
Յարեւմտեանն՝ Աւքանաղ՝ մինչ յառաջէր ծովուն խաղ ,
Մինչ հաւ Գոմեր անդրադոյն ի միջերկրեայսն խաղաղ ,
Եւ հեղաշուք Սեմականըն զարմ ընդ ելս եւ հարաւ ,
Ինքըն Թորգոմ ըզհիւսիս յորդիս տրոհէր վիճակաւ :
Իսկ անդրանիկն եռանդուն որ էջ ի դաշտ Սենայար
Ու ամբարտաւան Ներբովթայ տենչանաց կաց կռփահար ,
Որդուովք թողամբք ու եռարիւր քաջաղեղամբք դարձ առ հայր ,
Զողջոյն Տաւրի կովկասայ զգիպանն ունէր միջավայր .
Յորմէ խայտակն ըզհրսկայն իսպառըսպուռ վանեալ Բել՝
Տիրաբար յիւր անուն ՀԱՅՔ՝ ու արժանն իսկ տայր զայն կոչել .
ՅԱւքանագեան ծրփանաց մինչ ի կասպից կոհակս հեղգ ,
Ի պահակէն Ասորոց մինչ ի զանխուլ Հոնաց փեղկ ,
Ու ի պոնտամերձ Պարխարայ մինչ ի Զարասպ մարական՝
Առ հասարակ հռչակիւր տուն հսկայիցն՝ ՀԱՅՍՏԱՍՏԱՆ :

Իսկ քաջատէգ քաջաղեղն եւ քաջաձի գոռն արանց
Ըզհայրենի հեղութեամբ եւ զսահմանօք խուն մի զանց՝
Զհիւսիս զհարաւ քերելով անդրավարէր յարփուոյն մայր՝
Ընդմիջելով ըզՊոնտոս , Գամիրս , Կիւլիկ ծովածայր ,
Աճել սփռել ընդ երկիր ըզհայկեան կրօնս եւ լեզու .
Յայնմհետէ Մեծ կոչէին Հայք դէմ նորոյն եւ փղբու .
Եւ Միջագետք հայկականք ընդ Տաճկաստան ու Ասորիս ,
Եւ Լեռնականք՝ Լըփիկք , Ծօղք , Ալուանք եւ Մեսիք ընդ Եգրիս .
Ազգազաւառք երեսուն ընդ հայութեան հովանեաւ ,
Ու երիր հնգեակ բընաշխարհք ըզտիրապանձն ոստանաւ .
Մէն գահակալ ունելով ճոխ նախարար արքաշուք ,

Ըստ ձեռնէն՝ մեծամեծ գաւառակաք գոռ զինուք .
Երկերիւրոց եւ յիսնից հնչէ հռչակ ի մեծ Հայս ,
Եւ անանուն հարիւրոց չորից ի կոյս եւ ի կայս ,
Որք ի տաճար արքունի՝ նդ ազատորեար սեփական՝
Ի ընդ պաշտօնեայս ռազմէին յինն հարիւր բարձ գասական .
Նազէր ի մէջ բարձրագլուխ՝ իբր ընդ լերանց սարս արեւ՝
Այրարատայն թագաւոր՝ Հայկայ ժառանգն արդարեւ .
Չորիւք բիւրուք քաջ արանց սեփականեալ նորին վաշտ ,
Ի ութսուն եւ չորս հազարաց նախարարեան մասն ի դաշտ .
Իսկ որ ուստեք ի մարդից եւ ընդ ձեռամբ սպասահար
Գումարտ գնդից եւ հրոսից՝ զայն ո՞ արկցէ ի համար .
Կարմիր կանաչ եւ կապոյտ սաւառնացեալ գրոհից դրօշք
Ջրապիտակաւն արքենեաւ բարձրանային քաջորոշք :...

Իսկ մինչ ըզբաղդըն չրջեալ ընդ կրունկ բիւրամն ամանակ՝
Թաւալեցոյց զՀայ փառօք անյուշութիւն մեռունակ ,
Ջաւեր զդերբուկ կանգնելով անցականին մահարձան ,
Անուանք մարդից եւ ցեղիցն անգամ սուզեալ մոռացան .
Ոչ եւս բընիկ կալիովալ յայգիս Գողթան հովանեաց
Վիպասանիցըն բամբուռամբ բոմբէ զհամբաւ հայրենեաց .
Այլ հայկայուչ դու Մնեմիս՝ եկեալ գէթ խոռն մի յողոր
ՋՀայոց Մեծաց ինձ թըւեա զկապուտ բաղդին անողոր .
Քանիք , ասա , գաւառք անդ , եւ սեփական տոհմք եւ բարձ ,
Եւ որ ի մարզս ինչ սակաւ , (բաստ թէ բնաւիցն է անդարձ .)
Ձի ծանիցէ զարմն ազնիւ զինքն Հայութիւն յուսակիր՝
Որում այնքան թողին հարքն համբաւ եւ նիչ ընդ երկիր :

Նախ յարեւմուտս հիւսիսոյ Հայոց Մեծաց աշխարհ՝ ՏԱՅՔ ,
Գետահովտաց ճորոխի եւ կրրի գուլ զուգակայք ,
Օժանդակօք վըտակօք կըտրեալ գողեալ ի լերանց ,
Յութեակ տրոհեալ փորածեւ գաւառս ամուրս անթափանց .
Յոր հնասերունդ տեղածին ազգ կորովի կալեալ վայր՝
Ի փապարուտ թաքնութիւնս խարձից ու այրիցն ամրանայր ,
Մինչեւ հսկայք թորգոմեանք անդր արկին ձեռն եւ լեզու ,
Ըզտայեցի կորդ բարբառ եղեալ Հայկին սպասարկու ,
Եւ զամրական ըզբնութիւն վայրացն հինից ապաստան ,
Որ գեղեցիկ աշխարհիս , աւանդ , ածին բիւր տուգան :
Խեթկեալ երբեմն ի Պարսից՝ Հեյլենիկ վաշտ եռանդուն
Յաշակերտէն Սոկրատայ վարիւր ի վայրըս թաքուն ,
Ընդ ամրոստեան վերելեակ բռնակապան կիրճ լերանց՝
Ի տայեցի տարափոյ տազնապէր բուռն քարանց ,
Ապ՝ յուսահատ խիզախեալ յանտառամոլ դադաթան՝
Մինչ ըզյամառ դիմակայոն ի բուռն առնուլ գոյր ժաման ,

Նոքա զազատ մահն ի Տայս քան զգերութիւն Ատտիկին
լնտրեալ՝ յախուռն եւ ընդ գահս դարահոլով թօթափին .
Կորզեալ զմանկիկն ի ստեանց՝ մայր մոլեալ ի քէն եւ ի գութ
Պարսէ ի վիհ խորանդունդ եւ զհետ դրդի 'նդ խէթ եւ խութ .
Յերկոցուն սէր խանդակաթ հաւատարիմն ամուսին
Ըղդիակամբն թափեալ՝ գերեզմանէ ի գրկին .
Հուսկ բընաւից զոտս առեալ պահակապետն անողոր ,
Յայն ինչ վազելն ընդ կատարն ընդ վիհն անհաշտ զգուանօք՝
Ի Ստիւմիալեանն Ենէայ բռնաբարեալ ի յապրուստ՝
Ըզնոյն յանդուգն ըմբռնող՝ ձրգէ խորոց յորկորուստ .
Ի խառնագոյ ճորոխայ յորձանս ճողփեալ դի առ դի՝
Արկադացի 'նդ Տայեցւոյ պանդուխտ մահուամբ պատանդի :

Արշակունեաց նախաթագ ուշիմն արքայ եւ յաղթող՝
Մինչ պոնտական մրցանաց զՊարխար թողոյր իւր կոթող ,
Ի մառախլուտ ի մայրիս մըխէր Տայոց լօռաւէտ՝
Ջամարանի հովանոցս հիմնել ի սար բարձրագէտ ,
Եւ ի թիկունս թաւաբոյս կոհակաց՝ գոմս որսականս
Թագազարմիցն եւ դրանկաց հրահանգարան եւ զբօսանս :
Պարտիզափոր զանունն յայնժամ առնոյր նախն գաւառ ,
Եղեմատունկ թէ ոչ դրախտն իսկ ամփոփէր անդ պայծառ .
Փորակաւոր ընկերացն անուանք յայժմուս անսովոր ,
Իւր լոկ լըսի պերճաբար եւ յայլազգւոյն իսկ ցայսօր .
Ամրակառոյց Բերդացիոր , Ազորդափոր , Արսեաց փոր ,
Ճակք եւ Բոշխա , Ոքաղէ եւ Կող՝ Կըրի ականց հոր .
Քաջաբուսակ պտղաւէտ վիճակք՝ ալեօք կարկաջուն ,
Վաղարշակայ զբօսարանք այգիք եւ գոմք որսասուն :

Աշխարհ երկրորդ ԳՈՒԳԱՐԱՅ՝ ըզհիւսիսեալ առեալ պատ ,
Հուպ Եգերաց եւ Մեսխաց , Վըրաց դրացի անանջատ ,
Բընաբարեալ ի Քարթլեանց եւ ի Հայկեանց ընդ երկար ,
Հնգետասան ունելով եւ աւելի եւս գաւառ .
Բազում փորակք եւ ձորակք , լըճակք , լերինք եւ մայրի ,
Առատ բովուք պըղընձոյ , բուսով գեղով իսկ վայրի .
Քըշիշափոր , Խիւսափձոր , Մանգլեացըն փոր , Բողնափոր ,
Եւ յարեւելս՝ Չորոփոր , Ծորոփոր , հուսկ Կողքոփոր .
Կըղարք , երբեմն առանձնակ աշխարհ դրացի Եգերաց ,
Ջաշախք երկիր լըճաշատ , Կանգարք լեռնոտ մայրաբարձ ,
Արտահան , Թռեղք եւ Պարոշար ընդ Վրաց դաշտ մօտ ի Տփղիս .
Տաշիրք Վերին եւ Ստորին , Բաւքակ եւ Չոր Սեւորդիս :

Երրորդ աշխարհ յարեւելս ի նոյն Կուրայ ի հովտի՝
Օտարախօս եւ թաքուն ծագմամբ անուան իւր ՈՒՏԻ .
Գաւառ նախկին Միափոր՝ հուպ փորակաց Գուգարաց ,

Կայեն աշխարհ յորջորջեալ ժառանգութիւն հրդօրաց .
Բագրատունեաց մարդ Ադուէ եւ Տուչքատուս կամ Տաշուշ
Ռոտպացեան , Արանշուտ , եւ Տաի , անյայտք եւ անյուշ .
Ի միջնաշխարհն Գարդման՝ բերկրեալ ազգաւ քաջազանց ,
Սակաց բընակ Շակաշէն , յորում Գանձակ մեծագանձ .
Շաւքորաձոր եւ Սագամ՝ ի միջին դարբս հռչակք ,
Եւ Աղուանից գահավայր Պարտաւ՝ յՈրոտի առանձնակ :

Զորրորդ՝ Սիւնեաց զուգանուն եւ զուգատիպ՝ մութն ԱՐՑԱԽ ,
Յախուտ , մայրուտ եւ ժայռուտ աշխարհ ամուր եւ խիզախ ,
Ի նմա Հաքանդ միշտ՝ զուգորդ Սիսականին գաւառի ,
Եւ Վայկոռնիք ագուռեալ յեղուզակէն անկտուի .
Բերձոր յամուրբս վիմաց եւ փառիսոս փառազանց՝
Քոռսոտի փառնէս եւ Զաշէ նոյն յորջորջեալ յայլ ոմանց .
Կողք եւ Ոստան Սիսական՝ հուպ մեծապանձն աշխարհի ,
Մեծիրանք՝ ուր Ամարաս հանգիստ թոռին Գրիգորի ,
Եւ զուգանուն Մեծկողմանք՝ կոչեալ ի նորս Ճարսաբերդ ,
Եւ թագափայլըն խաչէն՝ մասըն նոցին ամրակերտ .
Պարճկանք՝ որ այժմբս Շուշի , Մոշխանք՝ երէզ Մուղանին ,
Հարձկանք , Պիսանք անձանթք , կամ թէ Դիզա ՚նդ Վառանդին :

Յեղեմախառն Եփրատայ յակնահովիտ մաքրայորդ
Յարեւմտեան հիւսիս կան ԲԱՐՁՐ ՀԱՅԲ աշխարհ հինգերորդ ,
ԿԱՏԱՐ ԵՐԿՐԻ կոչեցեալ բարձրակառոյցըն դըրիւք ,
Ու ԱՇԽԱՐՀ ԿԱՐՆՈՅ՝ յոր անուն դաշտադաւառն համաղոյգ .
Եւ Թէոդու Պօլիս ցարդ մայր քաղաքաց հուսկ ի Հայք .
Հովանաւոր Շաղագումք հուպ՝ Մեսրովպայն վարժից կայք .
Ըսպէր՝ խաղտեացըն դրացի արծաթաճոխ հին սահման .
Եւ ըստ Կարնոյ հաբաւոյ միհրապաշտիկըն Դերջան ,
Մեծապաշտօն եւս Եկեղք՝ Անահատականըն գաւառ ,
Յետոյ անուն կոչեցեալ Լոռաւառոյիկն վեհափառ .
Սալահոռնիք ի միջի որ եւ Երկիր Կոտերոյ ,
Ուստ՝ հայրազեն Թէոդոր՝ զոր սաբեկայն չեզերծ խոյ .
Դարանադի կամ Կամախ , Մանանադի համակոչ՝
Թարգմանք բովուց եւ ծորից աղի յիւրեանցըն խորուջ .
Ահեղանունն եւ թաքուն Առիւծ ի ծայր աշխարհին ,
Եւ համատիպ մութ Մնձոռ ի լեռնախիտ կարկառին :

Միջահովիտ Հայութեան մարզից Երասխ հարազատ՝
Զորից զրաւող աշխարհաց . նախ պանծալին ԱՅՐԱՐԱՏ ,
Ըզմիջադիրն ունելով վայր՝ սեփական Հայոց տուն ,
Յեզերական աշխարհաց չըպաստեալ եօթնեցուն ,
Ի քսան եւ հինգ զատուցեալ գաւառս՝ ի դաշտ սարահարթ
Խաղիւք վազիւք Երասխայն առողացեալ գեղազուարթ .

Մերձ ի կարին նախ Բասեան վերին ու Անփայտն Ըստորին ,
Լայնածաւալ գիւղաշատ արգասաւոր դաշտ դիւրին .
Որում վանանդ յարակից՝ կըրող զկարուցըն քաղաք ,
Եւ Զարիշատ վանանդայ բազորդ եւ հուպ ի Շիրակ՝
Որկորէին Հայկազնոյ հացաւէտ դաշտ թաթաւուչ ,
Յետին գահոյք արքազանց մերոյ՝ Անի սրտառուչ .
Ըստ հարաւոյ տարածեալ զոյգ Գաթեղեան ու Աթեղեան ,
Թաթլոյ դադարք եւ վարդկան օձակալ հարց հոգեծայն .
Եւ նոցին հուպ Հաւնոռնիք բազէակաք արքայից ,
Զորովք պատեալ յորձնեռանդն Երասխ յանձուկըս կրճից ,
Երասխաձոր կոչի , նոյն Արշարուռնիք և Արշունիք ,
Տրդատայ տուրք առ Կամսար , Երուանդայ նախ արքունիք .
Զոյգ քաղաքկնեար ի կրկին անկիւնս յախուռն Ախուրեան ,
Անդ Արտազերք եւ Կապոյտ բերդք , յուչք լալեաց եւ արեան .
Արագածոտն ի Շիրակ հուպ լեռնաբերձ շինաշատ
Ուր գահադլուխք քաղաքաց՝ հինն Արմաւիր ու Արտաշատ .
Թալին , Թալիշ եւ Կարբի , Անքերոյ եւ զոյգ Բիւրակեան
Տրոհեալ մանուկք վիճակօք՝ կրօնից եւ գրոց ապաստան .
Ծագ աշխարհին՝ Գուգարաց դրացի Աշոցք լեռնաշար
Վաղարշակաւ վիճակեալ առ հայկազնեանն Գուշար :
ՅԱրագածեան տարածեալ բարձանց ցըծով Գեղամայ՝
Վարաժնոռնիք քաջերէ՝ վարժոցք Միջնոյ Տիգրանայ ,
Նոյն բիւրաբոյս երփնեբանդ անուանեալ Զոր Ծաղկունիք
Ուր Նախամարց գեօղ եւ բարձրն ծովադէտ Ճապոտիկ .
Կոռայք՝ ուր նոր աշխարհին մայրաքաղաք Երեւան ,
Հիւսիսական հըսկային պատուեալ ի Հայս հանգըրուան .
Նիգ ու Ապարան նոր վիճակք , այլ հինաւուրց շինանի՝
Աստուածընկալ եւ Քասաղ , Փառաժնակերտ եւ Բջնի :
Գեղամաշէն՝ սիսական Գեղաքունեաց թիկնակից՝
Մազազունեաց սեփական , յորում Գառնի՝ գործ վեհից ,
Եւ հրաշակերտ վանորայ ի պաղանձաւս վիմաբլեր՝
Գեղարդայ-վանք , Հաւուց թառ՝ ուր տիրատիպըն պատկեր .
Ուրճ եւ Արաճ ծովամերձ վիճակք վելտի նորանուն ,
Ուր Սագրայ-բերդ վաղեմի ու Արջառերեկ վատանուն .
Շարուր՝ սոցին շարայար դաշտ ծաւալ յեզըր Սիւնեաց ,
Եւ Սառաքակ զուգաման՝ ուր Մարակերտ նիստ նախնեաց .
Բարձրաբերձին յարանուն լերին Մասեաց-Ուն յերի
Ուր Գինեգոյն գետոյն գիւտք , եւ արդ աւերն Ակոռի .
Անդ Ամասեայ դաստակերտք զոյգ՝ Փառախոտն եւ Յուակ ,
Ամուրք Զոյկերտ , Վարազկերտ , Կադաղարթոյցըն Կըռուակք :
Սահմանակից առ ի մուտըս Ճակատք ճոխ աղահանք ,

Ձոր կողքայն բարձր բերէ բլրակ Բարդող եռազանգ :
Իսկ ընդ հարաւ եւ ընդ ելս՝ Թիկունք Մարտեոյ լայնանիստ
Նոյն կողովիտ , եւ Դարօնք՝ ուր Փրկչին տիպք եւ հանգիստ .
Եւ պժգալին դաստակերտ Արշակաւան չարայուշ՝
Ձորոյ կանգնողն ելոյծ վրէժ յարտասուելին բերդ Սնյուշ :
Երասխայ հուսկ բաժին յայսքան գաւառաց չըջապատ՝
Բնաւիցըն պարծ գահագլուխ մայրագաւառոն Այրարատ ,
Հընոցք սիրոյ հայրենեաց եւ հաւատոց լուսոյ գանձ ,
Ոստան Հայոց հսկայից պրսակապերճ քաջազանց .
Անդ վարդգէսի հին աւան վաղարշակերտն—Արտիմէդ՝
Տուն Տրդատայ՝ Գրիգորիւ լեալ Քրիստոսի իջման կէտ .
Գաւառք կրկին յերասիւեան գետահովտէ տարադէմ՝
ՅԱրածանոյ ծաղկածիր բարձունս նըստին զոյգք յեղէմ .
Շաղկոտն յելից՝ բիւրղափայլ աղբերականց խանձարուր ,
Ուր որսաշատն արգաշուք Շահապիվան սիրամրուր .
Լերինք ծաղկեալք անդ եւ Դրախտք , լերինք Ոսկեայք եւ Լըսին ,
Ուր արդ խաւոշր եւ Բաղնոց՝ բերդավիճակք զոյգք լըսին .
Միւսն ի մրտից երկայնեալ դաշտ ընդարձակ ու արգաւանդ՝
Յարտաշխսեան պարմանեաց պատուեալ տօնիւք Բագրեշանդ .
Յորում նըպատ բարձրանալ , Սուկաւ՝ սիրող Ալանաց ,
Եւ դիւցազանց դըօշեալք խիտ առ խիտ բազինք աւանաց .
Ձիրաւ ցրուող սեաւ Պարսից ի Ներսիսէ հոգէհուր ,
Որում որդւոյն համափառ՝ անդ հուսկ հանգիստն ի Բըլուր :

Հ. Ղ. Մ. ԱԼԻՇԱՆ

(Զմեացորդն տեսցես յամաստեալիս Հոկտեմբերի.)

ԻՄ ՎԱՆՔՍ

Դրաքեանի մը անտիպ յիշատակաւ
գիրք :

(Տես երես 234)

Զ

Յայտնուեր էինք . անոնք որ ժող-
վուելու համար զարնող զանգակին
ձայնէն՝ երկայն ատեն ետեւէս ինջեր
էին , մեր այն անտառին մէջ պահուր
տած ըլլալն իմացան : Իսկ երբոր իմ
զլամբերտը կանչելս լսեցին , ալ աւելի
վրանիս հասած ըլլալնուն վրայ հաս-

տատուեցան , զոր յայտնի հաճութիւն
կ'ըսէին ու կը կրկնէին : Քիչ վերջը
խիտ անտառին մէջ քանի մը ջահերու
փայլելը տեսայ , և այն լուսով տեսայ
որ հրացաններու եղէգներ և նիզակաց
սլաքներ կը շողային : Վերէն այս ամե-
նը կրնայի տեսնել , բայց ոչ և զմեզ
հալածողներուն թիւն իմանալ . սա-
կայն ելած ձայներու և աղաղակներու
չնկոցէն ինծի կ'երևար թէ քիչ չէին :
Այն վայրկենին սաստիկ տագնա-
պեցուցիչ անստուգութեան մը մէջ էի :
Կ'ուզէի մէկ կողմանէ գիտնալ թէ ինչ
եղաւ Լամբերտ , որ կը վախնայի թէ
արջէն սպաննուած կամ ջախջախած
չըլլայ . մէկալ կողմանէ կը ջանայի